

- Castells, 2010* – Castells Manuel. The information Age: Economy, Society, And Culture/ Manuel Castells. Volume II. The Power of Identity. – Second edition. – A John Wiley & Sons, Ltd., Publication, 2010. – P. 192-261.
- Beutler, 1989* – Ivan F. Beutler. The Family Realm: Theoretical Contributions for Understanding Its Uniqueness/ Beutler Ivan F., Burr Wesley R., Bahr Kathleen S., and Herrin Donald A. //Journal of Marriage and the Family. – 1989. № 51. – P. 805–816.
- Pailhé, 2014* – Pailhé A. State-of-the-art report. Changes in the life course [Електронний ресурс] / A. Pailhé, D. Mortelmans, T. Castro, C. C. Trilla, M. Digoix, P. Festy, S. Krapf, M. Kreyenfeld, V. Lyssens-Danneboom, T. Martín-García, W. Rault, O. Thévenon, L. Toulemon //Families And Societies. Working Paper Series. Changing families and sustainable societies: Policy contexts and diversity over the life course and across generations. – 2014. – № 6. – P.4. – Режим доступу до журн.: <http://www.familiesandsocieties.eu/wp-content/uploads/2014/06/WP6PailheMortelmansEtal2014.pdf>
- Stacey, 1990* – Stacey Judith. Brave New Families: Stories of Domestic Upheaval in Late Twentieth Century America/ Judith Stacey. – New York: Basic Books, 1990. – P. 269.
- Young, 1990* – Young I.M. The ideal of Communism and the Politics of Difference/ I.M Young //Feminism. Postmodernism. – New York and London: Routledge, 1990.– P.306.

Надійшла до друку 22.06.2014.

УДК 378.016:811.161.2

Мирослава Соснова

МЕТОДИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ- НЕФІЛОЛОГІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті досліджуються можливості використання фреймових структур, які постають основним засобом оперативного дидактичного забезпечення занять з української мови. У сучасній лінгвістиці фрейм розглядається, як одиниця знань, яка зберігається в пам'яті й формує певну понятійну структуру мовного, позамовного досвіду.

Когнітивний напрям відіграє особливу роль у сучасних лінгвістичних дослідженнях. Саме у сфері когнітивної науки розроблено метод концептуального аналізу, а в його межах – фреймовий підхід.

Автор представляє теорію фреймів, яку застосовують під час вивчення мовленнєвих актів. Теорія пояснює не лише процес становлення і вербалізації мовленнєвого акту, який безпосередньо пов'язаний з когнітивними процесами мислення і комунікативним досвідом мовця, а й процес організації мовної бази

даних людини. Оскільки мова є багаторівневою, ієрархічно-побудованою системою, що дає можливість висловлювати думку про фреймову організацію мовної бази даних людини, у тому числі і бази комунікативного досвіду, де зберігаються знання про основні типи, види, характеристики і способи вираження мовленнєвих актів носіями мови. Фрейм представляє собою форму схематичного зображення набору знань, що зберігаються в голові середнього носія мов. Фреймовий підхід дозволяє встановити оптимальне поєднання теоретичного навчання та практичних навичок.

Застосування когнітивної методики навчання актуальне з огляду на все ще недостатній рівень комунікативної підготовки студентів та сформованості в них умінь використовувати мовні знання в конкретних життєвих ситуаціях.

Дана методика зумовлена необхідністю переосмислення основних завдань засвоєння студентами української мови. Своєрідність її полягає в тлумаченні навчальних мовних одиниць як концептів – носіїв етнокультурної інформації, особливих сигналів конкретного світу.

Підкреслено, що важливим чинником дослідження фрейму передбачає обміркування мовної проблеми за допомогою плану та її розв'язання.

Розвиваючи ідеї основоположників теорії фреймів і підсумовуючи досвід вітчизняних та зарубіжних мовознавців при здійсненні фреймового аналізу одиниць мови і мовлення, розглянуто фрейм, як унікальну структуру презентації когнітивних знань людини, що об'єднує когнітивну та мовну сферу у процесі мовленнєвої діяльності.

Ключові слова. Інтерактивні технології, методи і прийоми навчання, фреймові структури, інформаційно-комунікаційні технології, когнітивна лінгвістика.

В статье исследуются возможности использования фреймовых структур, которые являются основным средством оперативного дидактического обеспечения занятий по украинскому языку. В современной лингвистике фрейм рассматривается, как единица знаний, которая хранится в памяти и формирует определенную понятийную структуру речевого опыта.

Когнитивное направление играет особую роль в современных лингвистических исследованиях. Именно в сфере когнитивной науки разработан метод концептуального анализа, а в его пределах - фреймовый подход.

Автор представляет теорию фреймов, которую применяют при изучении речевых актов. Теория объясняет не только процесс становления и вербализации речевого акта, который непосредственно связан с когнитивными процессами мышления и коммуникативным опытом говорящего, но и процесс организации речевой базы данных человека. Поскольку язык является многоуровневой, иерархически построенной системой, что дает возможность высказывать мнение о фреймовой организации языковой базы данных человека, в том числе и базы коммуникативного опыта, где хранятся знания об основных типах, виды, характеристики и способы выражения речевых актов носителями языка. Фрейм представляет собой форму схематического изображения набора знаний, хранящихся в голове среднего носителя языков. Фреймовый подход позволяет установить оптимальное сочетание теоретического обучения и практических навыков.

Применение когнитивной методики обучения актуально учитывая все еще недостаточный уровень коммуникативной подготовки студентов и

сформированности у них умения использовать языковые знания в конкретных жизненных ситуациях.

Данная методика обусловлена необходимостью переосмысления основных задач усвоения студентами украинского языка. Своеобразие ее состоит в толковании учебных языковых единиц как концептов носителей этнокультурной информации, особых сигналов конкретного мира.

Подчеркнуто, что важным фактором исследования фрейма предусматривает обдумывания языковой проблемы с помощью плана и его решения.

Развивая идеи основоположников теории фреймов и суммируя опыт отечественных и зарубежных языковедов при осуществлении фреймовой анализа единиц языка и речи, рассмотрен фрейм, как уникальную структуру презентации когнитивных знаний человека, объединяет когнитивную и языковую сферу в процессе речевой деятельности.

Ключевые слова. Интерактивные технологии, методы и приемы обучения, фреймовые структуры, информационно-коммуникационные технологии, когнитивная лингвистика.

The opportunities of usage of frame-based structures are researched in the article. The frame-based structures are the main device of operational didactic support of Ukrainian lessons.

In the modern linguistics the frame is considered as a knowledge unit, that is kept in mind and forms a certain conceptual framework of linguistic, extralinguistic experience.

A cognitive direction plays the special role in the modern linguistic researches. The method of the conceptual analysis was worked out in the cognitive science area, and the frame-based approach – within this method.

The author presents frame theory, which is used for speaking act learning. The theory explains not only process of establishment and verbalization of a language act, that is connected directly with cognitive thinking processes and a speaker's communicative experience, but also a process of an organization of a man's language data base. As a language is a multilevel, built in a hierarchical way system, which gives an opportunity to express an opinion concerning frame organization of a man's language data base, including bases of communicative experience, where the knowledge of main types, characteristics and expression ways of language acts by native speakers. The frame represents the form of knowledge set scheme, which remains in the middle native speaker's mind. The frame-based approach allows to determine the optimal connection of theoretical studying and practical skills.

Usage of cognitive teaching method is actual concerning the low level of students' communicative skills and ability to use language knowledge in the specific life situation. This method is caused with necessity of main tasks rethinking of Ukrainian digestion by students.

Its peculiarity is in the rendering of teaching language units as constructs – holders of ethnocultural information, special signals of a specific light. It is underlined, that the important factor of frame research makes provision of thinking about language problem with the help of a plan and its solution.

Developing ideas of frame theory founders and summarizing national and foreign linguists' experience in the frame analysis of language and speaking units, it was

distinguished the frame as a unique presentation structure of the man's cognitive knowledge, which connects cognitiv and language sphere during speaking activity.

Keywords: interactive technologies, methods of studying, frame-based structures, information communication technologies, cognitive linguistics.

Постановка проблеми. Відповідно до Державного Стандарту базової та повної загальної середньої освіти, з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій до мовної освіти, завданнями освітньої галузі в старшій школі є подальший розвиток базових лексичних, граматичних, культуро мовних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок на основі узагальнення й поглиблення знань студентів про мову як суспільне явище, вироблення комунікативних умінь і навичок ефективного спілкування в різних життєвих ситуаціях. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 341 від 17.04.2009 р. Про затвердження плану дій щодо вдосконалення викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є одним із провідних завдань мовної підготовки не філологів.

Для того, щоб виділити специфіку фреймового підходу в навчанні української мови, слід орієнтуватися на вимоги до рівня засвоєння змісту даної дисципліни, які викладені в програмі загальної освіти, а також шляхи підвищення якості викладання української мови. Мінімально необхідний рівень функціональної грамотності тих, хто вивчає українську мову, визначається, виходячи з пріоритетного комунікативного підходу і передбачає оволодіння всіма чотирма видами мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письмо, аудіювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фреймова теорія презентації знань привертала та привертає увагу багатьох російських та вітчизняних вчених, таких як Т. Бехта, В. Дем'янков, С. Жаботинська, У. Карпенко, О. Кубрякова, Н. Кульчицька, К. Кусько, О. Селіванова тощо. Значний внесок у теорію фреймів зробили західні вчені Дж. Лакофф, М. Мінський, Ч. Філлмор. Вчені сфокусували свою увагу на вивченні концептуальної основи людської свідомості та виникнення знань.

Мета написання статті – дослідити дидактичні можливості вивчення української мови й визначити лінгводидактичні передумови використання його для удосконалення й підвищення мовно-мовленнєвої компетенції студентів нефілологічного напрямку освіти.

Досягнення зазначеної мети зумовлює розв'язання таких завдань: удосконалити процес вивчення української мови; пошук шляхів розвитку мовної компетентності у студентів, значимої для соціальної мобільності та функціональної грамотності; дослідити та описати фреймову структуру при вивченні української мови в навчальних закладах медичного профілю на основі виділених первинних понятійних ознак.

Виклад основного матеріалу. Одним із завдань когнітивної лінгвістики є моделювання концептів та встановлення особливостей їх мовної реалізації.

Досліджуючи мову як когнітивний механізм, що має велике значення в кодуванні та трансформуванні інформації, когнітивна лінгвістика оперує рядом категорій, що відображають структури, у вигляді яких знання акумулюються у свідомості мовної особистості [Жаботинская, 2000 а: с. 10].

Інформація, яку людина отримує ззовні, перетворюється у вигляді ментальних репрезентацій різного типу. Ця інформація утримується в пам'яті, з метою вилучення та використання в разі необхідності. Для представлення знань когнітивна наука оперує такими когнітивними структурами, як концепт, сценарій (скрипт), фрейм, схема, гештальт та інш.

Головною моделлю презентації знань у когнітології вважається фрейм, який взято за основу для вивчення української мови в навчальних закладах медичного профілю.

У сучасній лінгвістиці фрейм розглядається «як одиниця знань, яка зберігається в пам'яті й формує певну понятійну структуру мовного (конструкції взаємопов'язаних слів), а також позамовного досвіду (уміння відповідним чином орієнтуватися у ситуації)» [Болдырев, 2000 с. 119]. Фрейми – це «не уривки знань, що виділяються довільно, а одиниці, організовані навколо деякого концепту» [Вострова, 2002: с. 243]. М. Болдырев зазначає організованість фрейму навколо концепту як «одиниці знань, яка містить у собі дані про суттєве, типове і можливе для цього концепту в рамках певної культури» [Болдырев, 2000: с. 5]. На думку У. Карпенко, «фрейм схематизує, дозволяє чітко уявити та зрозуміти концепт» [Нижгородцева-Кириченко, 1999: с. 45]. Отже, для концептів фреймова структура є моделлю інтерпретації, концепти реалізуються через фрейми.

Наприклад, представимо синтаксис за допомогою фреймової структури:

СИНТАКСИС	
СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ	РЕЧЕННЯ
лексичні і синтаксичні	– розповідні (стверджувальні та заперечні)
іменні, прикметникові, числівникові, займенникові, дієслівні і прислівникові	– питальні (власне питальні і риторично питальні) спонукальні
сурядні і підрядні	– емоційно нейтральні і емоційно забарвлені
прості і складні	– прості і складні

Н. Кульчицька виділяє фрейм як багатокomпонентний, об'ємний концепт, що найбільш пов'язаний з поняттям семантичного поля [Никонова, 2008: с. 2].

Згідно з класифікацією С. Жаботинської, існує п'ять типів фреймів:

– предметноцентричний (складається із системи пропозицій, де до одного й того ж логічного суб'єкта приєднується декілька логічних предикатів; у центрі уваги перебуває предмет) [Жаботинская, 2004b: с. 82].;

Наприклад:

Словосполучення	
словосполучення	приклади
лексичні (стійкі)	<i>за тридев'ять земель, пекти раків (червоніти), Чорне море</i>
синтаксичні (вільні)	<i>зелений троллейбус, працюючий телевізор, написати листа</i>

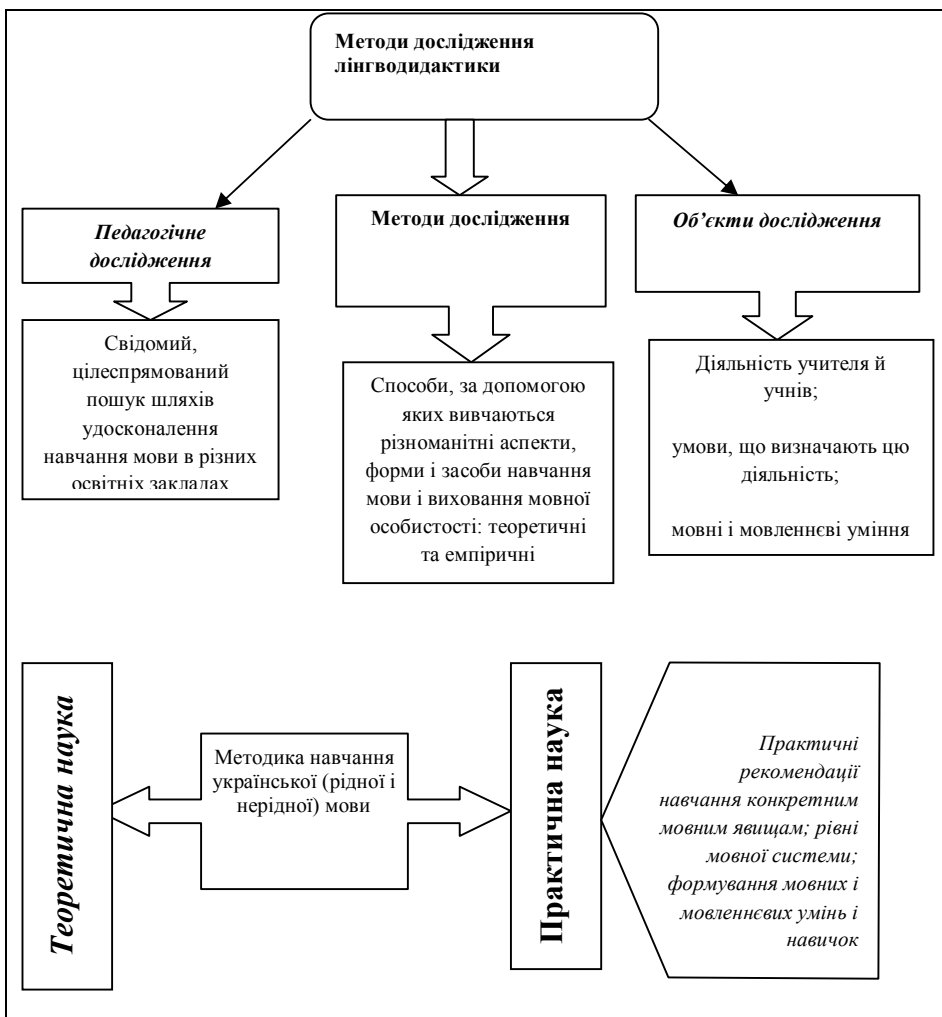
Або:

<u>Словосполучення</u>	
словосполучення	приклади
іменникове	<i>шапка господаря, ручка дверей</i>
прикметникове	<i>червоний від сорому, білий від снігу</i>
числівникове	<i>два кроки, з десяти ящиків</i>
займенникове	<i>хтось з вами, ми не одні</i>
дієслівне	<i>знімав на фотоплівку, возив сіно</i>
прислівникове	<i>втричі швидше, далеко від своїх</i>

–акціональний (конституентами є декілька предметів, які наділяються семантичними ролями, акцент зміщується на взаємодію одного предмета з іншими);

словосполучення		приклади	
сурядне		<i>рука і серце; ніч і день; то я, то ти</i>	
підрядне		<i>забутий щоденник, старий дідуган</i>	
сурядний зв'язок	приклади	підрядний зв'язок	приклади
<u>розділовий</u>	<i>земля і небо; я і ти; ми і вона</i>	узгодження	<i>білий пес- білого пса- білому псу</i>
єднальний	<i>то дощ, то сніг; зима або весна</i>	керування	<i>читаю книжку- читала книжку- читатимемо книжку</i>
протиставни	<i>не я, а ти; не любов, а сон</i>	прилягання	<i>сніданок нашвидку, співати йдучи</i>

–партонімічний (його предметні сутності співвідносяться між собою як ціле і його частина) [Жаботинская, 2004а: с. 11-12].

Розглянемо принципи побудови освітнього системного процесу за допомогою фреймового підходу. Крім загальних дидактичних принципів Я. Каменського, в основі фреймового підходу до навчання лежать також такі специфічні принципи: Генералізація знань – включає узагальнення вмінь

Виділяють декілька підходів до навчання української мови за допомогою фреймів: системно-діяльний, компетентний і знань, «згущень», стиснення мовного матеріалу;

Наприклад: Найголовніші завдання методики

Завдання	<i>Розуміння</i> соціальної ролі мови, її функцій, мовленнєвої діяльності та її компонентів у житті окремої людини і суспільства в цілому
	<i>Визначення</i> цілей, специфіки, змісту й обсягу курсу української мови у різних типах навчальних закладів і на різних етапах мовної освіти
	<i>Реалізація</i> світоглядних функцій рідної (державної) мови, вплив на формування національно-мовної особистості
	<i>Засвоєння</i> мінімуму мовних і мовленнєвих понять, рівнів і закономірностей функціонування мови
	<i>Вивчення й опис</i> найбільш раціональних, оптимальних та ефективних методів, прийомів і засобів навчання залежно від змісту
	<i>Забезпечення</i> належної культури мовлення учнів, розвитку комунікативних умінь і навичок

Інтенсифікації навчання – передбачає освоєння учнями лінгвістичних знань, умінь, навичок в обмежені терміни.

Наприклад: Спрямованість змісту курсу української мови

Фрейм можна уявити собі у вигляді мережі з вузлів і відносин. «Верхні рівні» фрейму фіксовані і містять речі, завжди істинні в передбачуваній ситуації. «Нижні рівні» містять багато «терміналів» або «осередків», які треба заповнити конкретними даними. Термінал описує предмет, задаючи його риси [*Селиванова, 1999: с. 4*].

Принципи навчання

Загальнодидактичні		Лінгводидактичні	
<i>Традиційні</i>	<i>Сучасні</i>	<i>Загальнометодичні</i>	<i>Специфічні (рівневі)</i>
науковість систематичність послідовність наступність перспективність зв'язок теорії з практикою наочність доступність зв'язок навчання з вихованням та ін.	гуманізація гуманітаризація єдність національного і загальнонародського розвивальний характер навчання співтворчість індивідуалізація та диференціація оптимізація та ін.	взаємозалежність мови і мислення екстралінгвістичний функціональний міжпредметного та внутріпредметного зв'язку зв'язок навчання двох (кількох) мов нормативно-стилістичний історичний взаємозалежність усного і писемного мовлення	зв'язок вивчення мови з мовленнєвою діяльністю вивчення морфології на синтаксичній основі зв'язок навчання пунктуації і виразного читання зіставлення звуків і букв лексико-синтаксичний структурно-семантичний структурно-словотворчий парадигматичний інтонаційний

Фрейм – це когнітивна структура, що описує деяку узагальнену ситуацію. Основними властивостями фрейму є:

1. «Ідея органічного початку». Це не тільки засіб представлення знань, а й засіб їх організації та структуризації. З точки зору лінгвістики, «організуючий» початок фрейму проявляється двояко. По-перше, в тому, що «входом» у фрейм служить зафіксоване у свідомості позначення – лексема або стійке словосполучення. Лексичний фон розглядається як результат і одночасно як засіб членування людських знань на фреймові структури. По-друге, представляючи собою структуру, фрейм визначається не тільки набором термінів (Осередків, слотів, вузлів), але й відносинами між ними. Фрейм має «горизонтальну структуру», яка особливо проявляється у фреймах, що описують знання з динамічними компонентом. Елементи фрейму не можуть бути перераховані в довільному порядку, повинні описувати послідовність подій.

2.«Ідея ієрархії». Поряд із горизонтальною фрейму зіставляється «вертикальна» структура: його осередки можуть заповнюватися іншими фреймами, а саме він може заповнювати комірки більш високого в ієрархії фрейму.

Отже, фрейм – це ієрархічна структур для уявлення знань про деякий стереотипний стан речей у світі. Фрейм представляє собою форму, прийняту в сучасній лінгвістиці для спрощеного, схематичного зображення набору знань, що зберігаються в голові середнього носія мов.

Дане дослідження являє собою спробу застосувати поняття фрейм, що широко використовується в лінгвістиці. Метою навчання за допомогою фреймового підходу є здатність студента швидко знаходити відповідні для даної ситуації фрейми в пам'яті. Фреймовий підхід дозволяє встановити оптимальне поєднання теоретичного навчання та практичних навичок. Головна відмінність фреймового підходу від інших – його очевидна антропоцентричність. Такий підхід пропонує основний навчальний матеріал відразу в тому вигляді, в якому це найбільш зручно для людини, а значить, здатний сильно полегшити процес його засвоєння [Fillmore, 1975: с. 130].

Висновки. Таким чином, дидактичні можливості вивчення української мови й вдосконалення українськомовної фахової комунікативної компетенції студентів-нефілологів, полягають у тому, що, по-перше, студенти краще пізнають особливості української фахової лексики; по-друге, привчаються звертати увагу на стилістичний потенціал і

контекстуальне значення слова (терміна), норми його сполучуваності з іншими одиницями тексту.

Здійснивши фреймовий аналіз мовленнєвих актів можемо зробити висновок, що при аналізі мовленнєвого акту на синтагматичному рівні враховується, що кожен фрейм як структура зберігає знання про предметні області, а при наповнення слотів знаннями перетворюється у конкретний фрейм події чи явища. Виявлення верхніх та термінальних вузлів фрейму при активації мовленнєвого акту у дискурсі допомагає подолати багато проблем, які виникають при дослідженні мовленнєвого акту у рамках традиційного лінгвістичного аналізу.

ЛІТЕРАТУРА

- Болдырев, 2000* Болдырев Н. Н. Когнитивная семантика / Н. Н. Болдырев. – М., 2000. – 123 с.
- Вострова, 2002* – Вострова С. В. Фреймовий аналіз концептуальної ситуації «перебіг хвороби» в англomовному медичному дискурсі / С. В. Вострова // Мовні і концептуальні картини світу. – К., 2002. №7. – С.90-102.
- Жаботинская, 2000a* – Жаботинская С. А. Концептуальный анализ: типы фреймов / С. А. Жаботинская // Когнитивная семантика. Материалы конференции. – Тамбов, 2000. – Ч.2. – С.10-13.
- Жаботинская, 2004b* – Жаботинская С. А. Концептуальный анализ языка: фреймовые сети / С. А. Жаботинская // Мова. Науково-теоретичний часопис із мовознавства. № 9: Проблеми прикладної лінгвістики. – М., 2004. – С. 81–92.
- Нижегородцева-Кириченко, 1999* – Нижегородцева-Кириченко Л. А. Концептуальная структура лексико-семантического поля «Интеллектуальная деятельность» / Л. А. Нижегородцева-Кириченко // Концептуальная структура лексико-семантического поля. – М., 1999. – Вып. 11. – С. 57-66.
- Никонова, 2008* – Никонова Ж. В. Основные этапы фреймового анализа речевих актов / Ж. В. Никонова // Основные этапы фреймового анализа речевих актов. – М., 2008. – №6. – С. 224-228.
- Полложин, 1999* – Полложин М. М. Когнітивна парадигма лінгвістичних досліджень / М. М. Полложин // Проблеми романо-германської філології. – Ужгород. – 1999. - С. 4-22.
- Селиванова, 1999* – Селиванова Е. А. Теоретические основы когнитивной ономазиологии / Е. А. Селиванова // Теоретические основы когнитивной ономазиологии. – М. – 1999. – №11. – С.3-12.
- Fillmore, 1975* Fillmore, Charles J. An Alternative to Checklist Theories of Meaning // Proceedings of the First Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society. – Berkeley, 1975. – P. 123-131.

REFERENCES

- Boldyrev, 2000* – Boldyrev N. N. Kohnytnayna semantyka / N. N. Boldyrev. – M., 2000. – 123 s.
- Vostrova, 2002* – Vostrova S. V. Freymovy analiz kontseptual'noyi sytuatsiyi «perebih khvoroby» v anhlomovnomu medychnomu dyskursi / S. V. Vostrova // Movni i kontseptual'ni kartyny svitu. – K., 2002. №7. – S.90-102.

- Zhabotynskaya, 2000a* – Zhabotynskaya S. A. Kontseptual'nyy analiz: typy freymov / S. A. Zhabotynskaya // Kohnnytvnaya semantyka. Materialy konferentsyy. – Tambov, 2000. – Ch.2. – S.10-13.
- Zhabotynskaya, 2004b* – Zhabotynskaya S. A. Kontseptual'nyy analiz yazyka: freymovyye sety / S. A. Zhabotynskaya // Mova. Naukovo-teoretychnyy chasopys iz movoznavstva. № 9: Problemy prykladnoyi lnhvistyky. – M., 2004. – S. 81–92.
- Nyzhehorodtseva-Kyrychenko, 1999* – Nyzhehorodtseva-Kyrychenko L. A. Kontseptual'naya struktura leksyko-semantycheskoho polya «Yntellektual'naya deyatel'nost'» / L. A. Nyzhehorodtseva-Kyrychenko // Kontseptual'naya struktura leksyko-semantycheskoho polya. – M., 1999. – Vyp. 11. – S. 57-66.
- Nykonova, 2008* – Nykonova Zh. V. Osnovnyye etapy freymovoho analiza rechevykh aktov / Zh. V. Nykonova // Osnovnyye etapy freymovoho analiza rechevykh aktov. – M., 2008. – №6. – S. 224-228.
- Polyuzhyn, 1999* – Polyuzhyn M. M. Kohnnytvna paradyhma lnhvistychnykh doslidzhen' / M. M. Polyuzhyn // Problemy romano-hermans'koyi filolohiyi. – Uzhhorod. – 1999. S. 4-22.
- Selyvanova, 1999* – Selyvanova E. A. Teoretycheskiye osnovy kohnnytvnoy onomasyolohyy / E. A. Selyvanova // Teoretycheskiye osnovy kohnnytvnoy onomasyolohyy. – M. – 1999. №11. – S. 3-12.
- Fillmore, 1975* – Fillmore, Charles J. An Alternative to Checklist Theories of Meaning // Proceedings of the First Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society. – Berkeley, 1975. – P. 123-131.

Надійшла до друку 11.08.2014.

УДК 378.147:53

Олена Титова

**СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ З ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИКИ В УНІВЕРСИТЕТАХ
ЛОНДОНУ
(НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТУ QUEEN MARY)**

У статті розкрито поняття прикладної фізики, яке зазначає, що прикладна фізика є комплексом наукових дисциплін, розділів і напрямів фізики, метою яких є рішення фізичних проблем для конкретних техно-логічних і практичних застосувань у різних сферах професійної діяльності: інформаційних технологій, електроніці, обороні, охороні здоров'я, енерге-тиці, транспорту та інших. Проаналізовано діяльність університетів Лондона та охарактеризовано програми як для здобуття студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», так і «магістр», які станов-лять систему професійної підготовки фахівців з прикладної фізики у галузях: електроніки та інформатики; техніки і